

راهنمای کاربردی مسابقات مناظره دانشجویان ایران مدل ISDC

به سفارش:
سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

تیم تهیه شده در:
دفترخانه اساتید ملی مناظره دانشجویی

مؤلفین:
مهدی عنبری، مائده صالحی، بشیر معتمدی، سعید بابایی، مهدی شاه نظری اول

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
بهار ۱۳۹۴

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای کاربردی مسابقات مناظره دانشجویان ایران مدل ISDC

مؤلفین: مهدی عنبری | او دیگران |

زیر نظر سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

ویراستار: سمانه عنبری

مشخصات نشر: تهران: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۶۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۷۰۹-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مؤلفین مهدی عنبری | او دیگران |

موضوع: مناظره - ایران - مسابقه‌ها

موضوع: دانشجویان - ایران - مسابقه‌ها

موضوع: علوم - مسابقه‌ها

شناسه افزوده: عنبری، مهدی، ۱۳۶۱ -

شناسه افزوده: عنبری، سمانه، ۱۳۶۳ - ویراستار

شناسه افزوده: سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات

رده بندی کنگره: PN ۴۰۱/۹۰۲ ۱۳۹۲۲

رده بندی رادیویی: ۵۱۰/۵۵/۸۰۰

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۵۸۰۰۰

راهنمای کاربردی مسابقات مناظره دانشجویان ایران مدل ISDC

مؤلفین: مهدی عنبری، مانده صالحی، بسیرا مدی، سعید بابایی، مهدیه شاه نظری اول

ویراستار: سمانه عنبری

طراحی جلد: غیرضامیان

صفحه آرای: مهدی ریان

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۷۰۹-۳

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

سازمان انتشارات

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهدای ژاندارمری شرقی، پلاک ۷۲، طبقه اول،

سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

کدپستی: ۱۳۱۴۷۶۳۸۱۳ / صندوق پستی: ۵۸۵-۱۳۱۴۵

تلفن: ۶۶۹۷۸۰۰۰ - ۶۶۴۹۱۵۳۶ / نمابر: ۶۶۹۷۷۹۹۹

پایگاه اینترنتی: www.isojd.ac.ir و www.isdc.ir

۷	پیشگفتار
۸	مقدمه
۹	سخنان رهبری
۱۴	فصل اول: مسابقات مناظره
۱۵	پیشینه مسابقات مناظره در جهان
۱۹	مدل‌های مختلف مسابقات مناظره در جهان
۲۳	ضرورت مناظره
۲۵	فواید مناظره
۲۵	چرا نشان خواجه نصیرالدین طوسی؟
۲۸	فصل دوم: چگونگی برگزاری مسابقات
۲۹	خط مشی و اهداف
۳۰	ساختار اجرای مسابقات
۳۱	زمان بندی جلسه مناظره
۳۲	محتوای جلسه مناظره
۳۵	نقش‌ها و وظایف
۳۶	چگونگی انتخاب موضوعات
۳۹	فصل سوم: مهارت‌های مناظره
۴۰	مهارت‌های مناظره
۴۱	جستجو و گردآوری اطلاعات
۴۲	منطق و استدلال
۴۳	مهارت‌های ارتباطی
۴۵	در طول مسابقات چه مهارت‌هایی می‌آموزیم؟

فصل چهارم: معیارهای قضاوت و داوری	۴۸
معیارهای قضاوت و داوری	۴۹
برنامه‌ریزی و هماهنگی	۴۹
اخلاق	۴۹
روش‌شناسی	۴۹
فنی‌بیان و سخنرانی	۵۰
تأثیر موضوع	۵۰
تأثیر اخلاق و نقاد	۵۰
فصل پنجم: چگونگی برگزاری مسابقات	۵۲
مروری بر برگزاری مسابقات مناظره دانشجویان در ایران	۵۳
فرآیند تشکیل دبیرخانه مسابقات	۵۳
روش برگزاری مسابقات	۵۳
کارگاه‌های آموزشی	۵۴
نخستین دوره مسابقات	۵۴
گروه‌های برتر نخستین دوره مسابقات	۵۵
دومین دوره مسابقات	۵۵
گروه‌های برتر دومین دوره مسابقات	۵۵
سومین دوره مسابقات	۵۶
گروه‌های برتر سومین دوره مسابقات	۵۶
پیوست: واژگان تخصصی مناظره	۵۸
واژگان تخصصی مناظره	۵۹

پیشگفتار

بدون شک تکامل علوم، به ویژه معارف عقلی در پرتو مباحثه علمی، تضارب آرا و تعاطی افکار تحقق یافته است. در آثار اسلامی نیز بر این امر تأکید شده است تا آنجا که خداوند متعال در قرآن کریم می فرماید: فبشر عباد الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه اولئک الذین هدیهم الله و اولئک هم اولو الالباب. (سوره زمر، آیات ۱۷ و ۱۸)

امروزه همه صاحب نظران بر این باور اتفاق نظر دارند که بزرگترین سرمایه زاینده و پوینده هر جابه ای، سرمایه ی انسانی آن است و البته مهمترین سرمایه گذاری برای ساختن چنین سرمایه ی انسانی، آموزش آن ها است. از این رو امروزه نظام های آموزشی مسئولیت پرورش دانش آموختگان را به عهده گرفته اند که جامع، عمیق، منعطف، مبتکر و مسئول باشند.

متأسفانه در کشور ما کماکان نظام آموزشی سنتی با تأکید بر محفوظات و ارزشیابی آن ها در سطح، به بیات خد ادامه می دهد. اینگونه است که فارغ التحصیلان آموزش و پرورش کشور و بالاتر از آن، نظام آموزش عالی، پس از فارغ التحصیلی، حداقل مهارت های لازم برای زندگی در جامعه و خدمت به آن را کسب نکرده اند و چه بسا در رفع نیازهای خود مانند یافتن شغل و حل مسائل زندگی شخصی با مشکلات عدیده ای مواجه اند. به جرأت می توان گفت قالب این کاستی ها از ضعف نظام آموزشی بر می آید که آموزش را مستقیم و نامنعطف ارائه می کند. اگر نظام آموزشی به راه های بالاترین حد بازدهی به جامعه تحویل دهد؛ باید از شعارها، ایده های زیبا و بکا، گفتگوهای جدید و ترجمه شده ای که چندان سنخیتی با فرهنگ ما ندارند، گذر کرده و به همراه ساختن بستری برای گفتگوی علمی، به کشف و شناخت و پرورش آرا و نظرات بپردازند. اندیشمندان و دانشجویان بها دهد. چنانکه گفتگو، مباحثه و مناظره، آنچنان که در تاریخ آمده، از زمان سقراط و حتی قبل از وی نیز بهترین روش برای توسعه آگاهی و شناخت و آموزش و یادگیری بوده و هست. با این اوصاف، به نظر می رسد همان طور که رهبر انقلاب فرمودند:

«برای بیدار کردن عقل جمعی، چاره ای جز مشاوره و مناظره نیست» (پاسخ به نامه جمعی از دانش آموختگان و پژوهشگران حوزه علمیه در مورد کرسی های نظامی به پردازی ۱۳۸۱/۱۱/۱۶)

با آموزش اصول و مفاهیم مناظره و نظارت و همراهی اساتید و مسئولان دانشگاه ها، بی تردید این مطالبه رهبری در مسیر اصلی خود قرار می گیرد و می تواند پیشتاز رشد در تمامی عرصه های جامعه باشد. با این نگاه پا به عرصه گذاشته ایم و امیدواریم با همیاری همگان، به ویژه دانشجویان عزیز بتوانیم این بذر را به نهالی تنومند تبدیل سازیم.

ومن الله التوفیق.

علی منتظری

رییس شورای علمی

مقدمه

حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «آرا و نظرات خود را بر یکدیگر عرضه دارید تا رأی صحیح از آن پدید آید». در همین راستا نیز امام صادق (ع)، مباحثه و مذاکره‌ی علمی را عامل شکوفایی و موجب حیات علم و دانش می‌داند. اصولاً لازمه‌ی حق جویی و حس حقیقت طلبی، تلاش برای کشف حقیقت میان نظرات متفاوت و مختلف است. جان استوارت میل، فیلسوف انگلیسی در زندگینامه‌ی خود نوشت: «بارها گفته‌ام و باز می‌گویم از تاریخی که در مناظرات شرکت جسم افکار، بدیع و مستقلى پیدا کردم و آغاز قوه‌ی ابتکار و استدلال من از همان روز است.» در حرامع امروزی که افراد هر روز با نیازها، مسائل و چالش‌های جدیدی مواجه‌اند، می‌بایست مسائل را شناسایی کرده، با یکدیگر گفت و گو و تبادل اطلاعات نمایند تا با توجه به اصول استدلال، حل‌یابی بیابند و نیازهای خود و جامعه را مرتفع سازند و دقیقاً در این مقطع است که دانشگاه به عنوان نهادی که در آن گنجینه‌ی دانش بشری رشد و تکامل یافته و زمینه‌ساز برای تربیت انسان‌های صاحب‌فکر و اندیشه فراهم می‌آورد، نقش موثری خواهد داشت.

چنانچه رهبر معظم انقلاب هم در پاسخ به جمعی از دانش‌آموختگان و پژوهشگران فرموده‌اند:

«همین که این نسل از افراد، ارتباط منطقی و راه ترقی و تکامل را نه در جمود و تحجر و نه در خودباختگی و تقلید، بلکه در جدوجهد و تولید فکر علمی و دینی می‌داند و می‌خواهد که شجاعت نظریه‌پردازی و منطقیه در ضمن وفاداری به اصول و اخلاق و منطق در حوزه و دانشگاه بیدار شود، یک پیروزی و دستاورد است که باید آن را گرامی داشت.» از این رو سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی با توجه به اهمیت اصلی خود مبنی بر کشف، شکوفایی و اعتلای استعدادهای اجتماعی، سیاسی و علمی دانشجویان و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه آنان، بر آن شد تا زمینه‌ای برای آموزش و پرورش و مفیدتر مسایل روز کشور فراهم سازد، تا ضمن مشخص شدن معایب و محاسن آنها، امکان تعامل و توسعه آن مسائل از طریق مناظره‌های علمی، فراهم گردد. در همین راستا، پس از بررسی مدل‌های گوناگون و طراحی الگویی کاربردی جهت آموزش، شناسایی و حمایت از استعدادها، برای برتر دانشجویی در این عرصه، «مسابقات ملی مناظره دانشجویی؛ مدل ISDC» به عنوان روشی جهت فرهنگ‌سازی در میان جامعه‌ی دانشگاهی کشور به مرحله‌ی اجرا رسید. امید است با حمایت از این طرح ملی، گامی موثر در راستای رشد و اعتلای فرهنگ گفت و گو، آموزش و یادگیری موثر و پایدار برداشته شده و موجبات رشد فکری و شکوفایی علم و دانش در ایران اسلامی فراهم گردد.

مهدی کاظمی خالدي
دبیر مسابقات ملی مناظره